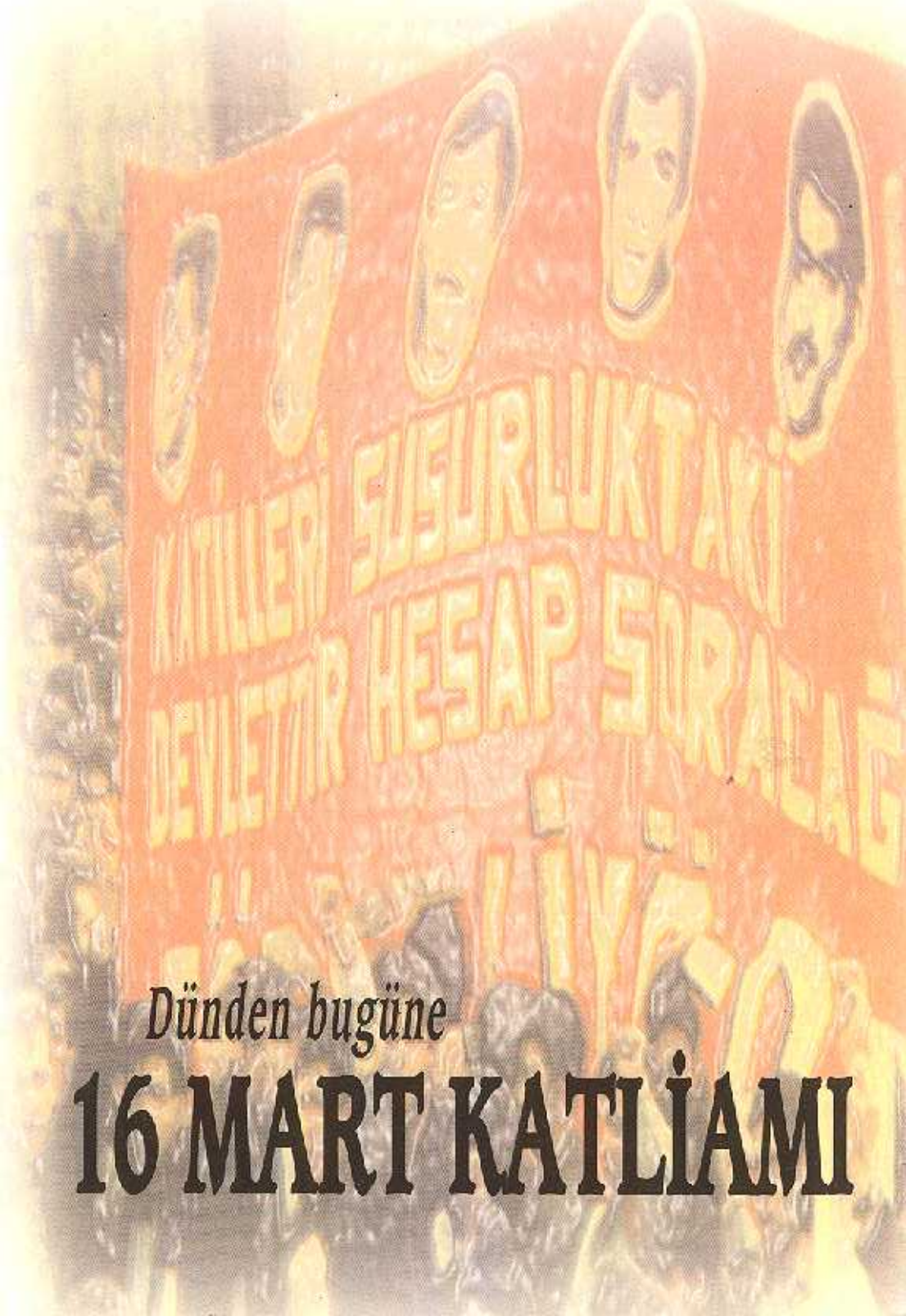

Dünden bugüne

16 MART KATLIAMI

Yararlanılan kaynaklar

Bağımsızlık ve Demokrasi Yolunda KURTULUŞ Gazetesi
Zafere Yürüyen Devrimci Gençlik Dergisi (Özel Sayı 14)
Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm Mücadelesinde GENÇLİK 1-2
(Boran Yayınları)
Aktüel Dergisi (Sayı 62-1992)
Kültür ve Sanatta Halktan Yana TAVİR Dergisi
Radikal Gazetesi Susurluk Raporu Eki

Ülkemizde GENÇLİK Dergisi Özel SAYI: 8

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Akın KILIÇ, Genel Yayın Yönetmeni: Fatma ŞENER

Adres: M.K Paşa Mah. Atatürk Bulvarı Emlak Bankası Konutları B-Blok No:146/17 Aksaray/İstanbul

16 Mart 1978...

2001...

O günden bu güne 23 sene geçti. 16 Mart 1978'de biraz sonra detayları, tanıkları ve o günden bugüne gelişen yanlarıyla okuyacağınız katliamın üzerinden 23 sene geçti. Sonradan gelişen Kahramanmaraş, Çorum katliamlarıyla gördük ki 16 Mart katliamı ne üç-beş ülkücü-faşistin planları, ne de sadece "devlet içindeki çete" diye tabir edilen kesimin planları sonucu yapılmıştı. 1978'den günümüze incelendiğinde 16 Mart katliamı biz üniversite gençliği üzerinde planlanan ve 23 sene içinde daha da planlanacak olan yüzlerce katliam ve saldırıdan biriydi.

Her şeyin hızla unutturulmaya çalışıldığı dakika başı gündemin değiştiği ya da değiştirildiği günümüzde 16 Mart katliamını tüm detayları ile hatırlatmak, o günden bugüne nelerin değiştiğini ya da "değişmediğini" incelemek istedik.

İstedik ki; 16 Mart katliamının tüm yönlerini bilelim.

İstedik ki; o günden bugüne demokratik bir üniversite ve ülke için mücadele edenlerin bitmediğini, katliamların, saldırıların hiçbirşeyi bitiremeyeceğini gösterelim.

İstedik ki; bu katliamın (ve daha sonra olacak binlercesinin) planlayıcılarının aslında bir avuç olduklarını ve tek amaçlarının iyiyi, doğruyu engellemek olduğunu hatırlatalım.

Bu broşür 16 Mart'tan günümüze, Susurluk kazasına kadar uzanan ve Türkiye'de demokrasi, bağımsızlık, sosyalizm uğruna mücadele edenlerin ve karşıtlarının kısa bir öyküsüdür.

SUSURLUK
sürüyor

16 Mart Katliamı nasıl yapıldı? Tanıkların anlatımından...

"Ortalıkta hiçbir olağanüstülük belirtisi yoktu. Her zamanki gibi ara yoldaki okullarda öğrenciler öğle yemeği olarak satılan kumanyalarını almışlar, merkez binadaki arkadaşlarını çıkışta karşılamak için üçer-beşer toplanmaya başlamışlardı.

Bende İşletme Fakültesi köşesindeki "Sebil Büfesi" önündeki 5-6 kişilik grubun içindeyim. Bir yandan faşist işgalin durumundan, mücadelemizden söz ediyor, öte yandan birşeyler atıştırıyor, diğer arkadaşların gelmesini bekliyordum. Merkez binanın çıkış saati yaklaşmıştı. Kısa süre sonra merkez binaya doğru yürümeye başladık.

Tam o anda korkunç bir patlama oldu. Bir-iki saniyelik koca bir suskunluktan sonra patlama sesinin geldiği Merkez Bina önüne doğru koşmaya başladık. Yabancı Diller'i geçip Jeofizik binası önüne gelmiştik ki, bu kez ardarda patlayan namluların sesi duyuldu. Olay yerini tam olarak görmemekle birlikte, bomba ve silah seslerinin ne anlama geldiğini tahmin etmiştik. O anki duygularımı tam olarak anlatabilmem hiçbir zaman mümkün değil. Koşuyordum. Elimi uzatsam bu kahrolası tuzağı önleyebileceğimmişim duygusuyla koşuyordum. Yanımdan ters yönde kaçmaya çalışan yüzleri, elbiseleri kızıla boyanmış insan silüetleri görüyordum. Meydana yaklaştıkça ters yöne gitmeye çalışan insan silüetlerinin sendelediğini, çoğunun diz üstü çökmüş, oturmuş olduklarını, daha ileride de duvar diplerinde, çift taraflı kaldırımda, dar yolda yerlerde yattıklarını fark ediyorum. Görebildiğim her şeyin kızıla boyandığı bir yere gelmiştim. Beyazıt Meydanı'na bakan, Eczacılık'ın önündeki küçük alanda katliam meydanaındaydım artık.

Biraz sonra, ders dönüşü karşılayacağımız arkadaşlarımızın bir çoğu, kızılı-erkekli kan gölü içinde yerlerde yatıyor, kimi hala son bir gayretle kalkmaya çalışırken kimisi birbirine destek olmaya, acılarını paylaşmaya çalışıyorlardı. Şarapnel parçalarının vücutlarından etlerini koparıp götürdüğü yerlerden, mermilerin sıcak

Eczacılık Fak. Önü
16 Mart 1978

SUSURLUK
SÜRÜYOR

tende açtığı yaralardan akan kanı durdurmak istercesine ellerini vücutlarına bastıran, tarifsiz acılar içindeki yüzlere bakmaktan kendimi alamazken tanıdık birini gördüm. Sanki hiçbir acı duymuyormuşcasına, her zamanki tebessümüyle boylu boyunca uzanmış yatan Hatice Özen'di gördüğüm. Üzerindeki kül rengi mantosu, ayağında pantolonu ile çok yorgunmuş da hemen oracıkta derin bir uykuya dalmış gibi başı hafifçe yana düşmüş, sırt üstü yatıyordu. Görünürde hiçbir yara-bere izi yoktu. Vücudunda doğal görünümünü bozan tekşey, dudaklarının arasından sızan kandi...

Bu görüntü karşısında bir an bilincimi yitirmiştim. Bir elin dürtmesiyle kendime geldim ve orada herkesle birlikte "Kahrolsun Faşizm", "Faşist Katillerden Hesap Soracağız" sloganlarını diğerleri gibi olanca gücümle, nefretimle bağırdığımı fark ettim.

Yanımdaki arkadaşla birlikte eğilip Hatice'yi yerden kaldırmak istedik. İki yanından koltuk altlarından şöyle bir doğrultmaya çalışınca da yüreğimin derinliklerinde acı bir sarsıntı duydum. Hatice'nin iki omuzu önden birbirine değiyordu ve sanki göğüs ve sırt kafesi hiç kemiksizmiş gibi boşalmıştı. Hafiflikti ellerimde his-

16 Mart 1978

settiğim... Parmaklarıma değen sıcak ıslaklığın yarattığı ürpertiyle birlikte vücudunu doğrultunca anladık ki sevgili yoldaşımızın sırtı boydan boya yırtılmış, paltosunun arkası lime lime ve kıpkırmızı olmuştu. Anlaşılan bomba tam arkasında ve omuz hizasında patlamıştı.

Slogan sesleri giderek yükseliyor, yaralıları taşıyanlar, çevreden yetişen arkadaşlar giderek çoğalıyordu. Bu arada kendini kaybederek ağlayanlar, faşizme duyduğu laneti haykıranlar, kin ve nefretin doruğa ulaştığı noktalarda şoka girip, bir şey yapamamanın hincıyla başını üniversitenin bahçe duvarına vuranlar vardı. Herkes bir şeyler yapmak istiyor, kendilerinden kopup gittiğini hissettikleri canları için sağa sola koşuşturuyor, bir kısmı yaralıları Esnaf Hastanesi'ne taşıırken, bazıları da araba arıyordu.

Diğer yandan onlarca polis, Beyazıt Meydanı'na inen tarafı tutmuş faşistlerin yuvalandıkları yerlere bir şey olmasın diye, galeyana gelmiş insanların önüne barikat olmaya çalışıyordu.

Bu anlatılması, ifade edilmesi güç, öfke ve duygu seli içerisinde biz iki arkadaş Hatice'yi Esnaf Hastanesi'ne doğru taşıyorduk. Yarı yolda rastgelen bir taksiyi durdurup bu kez Tıp Fakültesi'ne doğru yola çıktık. Arka camdan geriye doğru baktım. Katliamdan arda kalan kan gölü içerisinde ayyakkabı, kemer, saat, palto, ceket ve arasında bir ciltli kitabın kanlı sayfaları uçuşuyordu ortalıkta. Aynı anda yan camdan gözüme bir arkadaş ilişti. Belli ki Esnaf Hastanesi'ne yaralı götürmüş, başka yaralıları taşımak için koşarak geri dönüyordu. Kanlı yumruğu havada bağınyordu; "Faşist Katillerden Hesap Soraçağız"

İçinde bulunduğumuz araba hızla ilerlemeye, sıkışmış trafikte

canhıraş korna sesleriyle kendine yol açmaya çalışıyordu. Arka koltuğa yatırdığımız Hatice yoldaşın başı dizlerimde sağa sola yalpalarken, bir an için dalıyor ve Hatice'yi düşünmeye başlıyordum.

DEV-GENÇ'e, merkez bina'ya gidiş hazırlıkları dönemindeki hali geliyor aklıma. Hayat dolu, sempatik ve sevecen tavırlarıyla 2 yıllık faşist işgalin insanlar üzerinde doğurduğu, en başta kendine güvensizliği yıkmak için nasıl çırpındığını hatırlıyorum. Birden bir başka sahne, emekçi kadınlara sınıf bilinci taşıma çalışmaları canlanıyor gözlerimde. Derken Kadırga Yurdu'nun küçük salonuna götürüyor, düşüncelerim duygularım beni... Hatice masanın başında elinde "devlet" konusuna ilişkin seminer notları. Anlatıyor, hukuk öğrencilerine burjuva demokrasisini, faşizmi... Özveri, bağlılık, çalışkanlık, yüreklilik karakteriydi onun. Süreğen bir hastalığı vardı, bu yüzden tansiyonu hep düşüktü. Ama yine de sabah erken saatlerde kalkıp merkez binaya gelir, oradan DKD'ye (Devrimci Kadınlar Derneği) gider ve günlük uğraşısı devrimci mücadele içerisinde sürer giderdi. Dur durak bilmiyordu O...

Hastahaneye kadar süren yolculuğa, O'nun kısa ama dopdolu yaşamını, özverili çalışmalarını, öğrenci gençlik ve devrimci kadın hareketine katkılarını sığdırmaya çalışıyorum... Ve de merkez binaya gitmeye başladıktan sonraki hafta sonu, dernekteki, faşist işgali kıracağımız inancını tekrarlayan coşku dolu sesi çınlıyor kulaklarımda. Ve O ses iki damla yaş oluyor göz pınarlarımda..."

Devrimci-demokrat, yurtsever düşüncelere sahip olmaktan, halktan yana, iyiden, güzelden yana olmaktan başka bir "suçu"

Katliamın cevabı, işgali kırmak için hayatını verenlere yakışır bir şekilde oldu...

olmayan yedi Hukuk ve İktisat Fakültesi öğrencisi bu katliamda can verdi. Kızlı-erkekli 40'a yakın öğrenci (10'un üzerinde ağır olmak üzere) yaralandı.

DEV-GENÇ, merkez bina'yı işgal ederek eylemi büyük bir anti-faşist kitle gösterisi haline dönüştürme kararı aldı. Şehitlerin cenazesi onbinlerin ellerinde taşınacak, faşizm hep bir ağızdan lanetlenmeliydi.

Saldırı sonrası yaralıların hastahaneye götürülmesinin ardından ara sokaklardaki okullara mensup tüm öğrenciler İşletme Fakültesi amfisinde toplandılar. DEV-GENÇ'in almış olduğu işgal kararı açıklandı. Ve topluca merkez binaya gitmek için harekete geçildi. Yaklaşık 2 bin civarındaki kitle ile merkez binaya girildi. Kapılar tutuldu. Artık İstanbul'un dört bir yanından haberi duyan tüm devrimciler, ilericiler, yurtseverler merkez binadaki işgale akıyordu. Bütün öğleden sonra, akşam, gece, sabaha kadar sürdü bu akış.

Tüm İstanbul Yüksek Öğrenim gençliği oradaydı. Ağabeylerinin, ablalarının katledildiğini bu faşist kıyımı öğrenen orta öğrenim gençliği geliyordu okul önlükleriyle... Fabrikalardan işçiler İstanbul'un dört bir yanından gecekondularından emekçiler taşınyordu beşer-onar. Kızları, oğulları yanında, ana-babalar geliyordu.

Gece boyunca amfilerde, bahçelerde marşlar söylendi, ağıtlar yakıldı, seminerler düzenlendi. Onbinler faşizme karşı kin ve nefretini haykırdı. Ertesi gün sabah Beyazıt alanına bakan demir kapılar açıldığında üstte gerili DEV-GENÇ pankartının altından geçen, yaklaşık 50-60 bin kişi bir kez daha dalga dalga aktılar ve zapt ettiler Beyazıt Meydanı'nı.

Önde DEV-GENÇ, ardından tüm demokratik kitle örgütleri olmak üzere yürüyüşe geçilmişti. Yüzlerce pankartla faşizm lanetleniyordu. Herkesin yakasında şehit devrimcilerin resimleri

vardı. Sloganlarla, devrimci marşlarla devrimci kararlılık vurgulanıyor, katliamların devrimci mücadeleyi engelleyemeyeceği haykırılıyordu.

İstanbul halkı, başta Beyazıt Meydanı olmak üzere kortejin geçtiği ana caddenin her iki yanı tıka basa dolmuştu. Bir insan denizi gibiydi Beyazıt Meydanı... Yürüyüş korteji merkez binadan çıkıp Çemberlitaş, Sultanahmet, Gülhane hattından Sirkeciye ulaştığında merkez binadan çıkanlar henüz bitmemişti daha.

Önde, anti-faşist mücadele şehitleri resimleriyle, kortej kıvrıla kıvrıla vardı Sirkeci Meydanı'na... Üç kez doldu boşaldı o alan. Üç kez içildi antlar... Ve İstanbul'un o güne kadar gördüğü en büyük anti-faşist kitlesel gösterilerinden biriyle şehitler son yolculuklarına uğurlandı. Olaya ilişkin tepkiler, kınama ve protestolar günlerce sürdü. Üniversite rektörlerinden çeşitli demokratik kuruluşlara, burjuva partilerinden yurt dışındaki çeşitli çevrelere kadar ülke ve dünyada geniş kesimler katliamı kınadı, protesto etti. Bu arada DİSK tüm ülke çapında üyesi olan işçilere çağrı yaparak 20 Mart 1978 günü iki saatlik "Faşizme İhtar" grevi yaptı. Bu eylem DİSK'in kurulduğundan beri merkezi olarak gerçekleştirdiği ilk siyasal amaçlı eylemdi. Ve işçi sınıfı ülke tarihinde ilk defa bu eylemle genel grevi gerçekleştirmiş oluyordu.

SUSURLUK
SÜRÜYOR

Bir sivil-faşist'in pişmanlığı... 16 Mart Katliamı su üstüne çıkıyor.

Katliamın üzerinden yıllar geçtikten sonra 16 Mart 1988'de katliamı protesto etmek için bir grup avukat bir basın açıklaması yapıp olay hakkında bilgisi olanların bunları iletmelerini isterler. İşte bu çağrıya katliamın tetikçilerinden Zülküf İso'tun ablası kulak verir ve çok önemli açıklamalarda bulunur.

Der ki "7 kişiyi öldürenlerden biri de benim oğlumdu"

Tarih 15 Mart 1978. Katliamdan bir gün önce!

15 Mart günü evin önünde polisler duruyor: "Her zamanki polisler geldi. Hep gelirlerdi. Bak biz hazırlandık, dediler. Birinin adı Mustafa Doğan'dı, onu tanıyordum. Zaten Mustafa bazen sivil, bazen resmi gelirdi bize. Babası, kocamın samimi arkadaşıydı. Oğlum dedi ki, bak Mustafa ben askere gideceğim, beni şey yapmayın, katmayın."

Anne Sultan İso "Kurban olayım size bu çocuğu ellemeyin" diyor. "Biz hazırlandık, dediler. Toplu haldeyken yapacağınız bunu. Görevden geliyoruz, dediler, Aksaray'da görev yapıyoruz, acele sana geldik, hazırlığımızı yaptık, arka kapıdan atılacak dediler. Öteki polis, arkadan atmayalım, dedi. Diğeri, ama biz arka tarafı ayarladık, dedi. Odadan çıkmamı istediler ama ben çıkmadım. Biri sarışın, mavi gözlüydü, bıyıkları kınalı kınalıydı, benim oğlum öyle robot gibi duruyordu orada. Onların yanında sarıldım Zülküf'e, onlar hepimizin çocukları, dedim. Kurban olayım size, onlara ne yapacaksınız dedim. Oğlum bana, sen dışarı çık, dedi. Ben hepsine yalvardım, yapmayın oğlum, dedim. Oğlumun da silahı vardı, hepsinin de silahı vardı. Bütün bunlar 15 Mart sabahı oldu. Giderlerken, Zülküf, tamam, dedi. Akşam

"O gece haberlerde, şu kadar genç öldü denince, ben oğlum Zülküf'e, bu kadar genç öldü, hiç mi izdirap çekmediniz dedim. Anne ben istemedim ama beni maşa yaptılar, dedi"

gelip seni alacağız, dediler. Ben kahroldum.”

Zülküf’ün kardeşi Şakir açıklıyor: “O zaman 14-15 yaşlarındaydım. Ağabeyimin bazen övünerek, bazen karamsarlık ve bıkkınlık içinde anlattıklarına tanık oldum, 16 Mart katliamı da bunlardan biriydi. Onun bana anlattıklarına göre; 16 Mart olayında bombayı, Zülküf’ün arkadaşı olan polisler, polis otosunun içinden atıyorlar solcu öğrencilere. Daha sonra Zülküf ve arkadaşı Latif Akdı silahlarıyla öğrencileri tarıyor. Eylemin yapılacağı ana kadar üniversitenin önündeki karakolda bekliyorlar, ondan sonra silahları alıp dışarı çıkarak öğrencileri tarıyorlar. Aynen böyle anlatmıştı. İçişleri Bakanı’na falan küfrediyordu, hepsinin haberi vardı olan bitenden, kullandık işte, diyordu.”

Şimdi de Zülküf’ün ablası konuşuyor: “İstanbul’da, Gedikpaşa’da çalışırken girdi bu çevreye. İlk başta bomba yapımını öğrettiler örgüt evleri denilen yerlerde. Küllük diye bir kahve vardı ya Beyazıt’ta, onun biraz yukarısında bir yerdeydiler. Bir de Pendik’te bir ev vardı. Bir de sanıyorum Zeytinburnu’nda adresini bilmediğim bir eve gidiyorlardı. O Küllük daha önceden solcuların elindeymiş, Zülküf’e diyorlar ki, al şu iki tabancayı git orayı tara. Bu oraya çıkıyor, çıktığı anda bakıyorki arkasında kimse kalmamış, yanındaki insanlar ortada yok. O anda cesaret mi geliyor buna, onun anlatması, masanın üzerine çıktım diyor, iki silahla başladım ateş etmeye sağa sola. Orası boşaldı. Orada buna üstteğmen rütbesi mi veriyorlar, kendi içlerinde bir rütbe mi veriyorlar ne? ETKO (Esir Türkler Kurtuluş Ordusu)’daydı zaten, öyle söylüyordu. Elazığ’da kampları vardı ETKO’nun, eğitim yapıyorlardı. Mart’ta çağrıldığı zaman, Zülküf’üm gitme, dedim. Yok dedi, gitmem lazım, mecburum, gitmek zorundayım abla, dedi, gitmezsem ben ölürüm dedi. Bomba şeylerini yapıyormuş. İstesem de istemesem de gideceğim, geriye dönemem, dedi.”

Zülküf Elazığ’a gidiyor, İstanbul’a gidiyor ve sonunda 16 Mart katliamını yapıyor.

“Katliamdan sonra yüklü bir parayla geldi Kars’a. O parayı nasıl buldu, nereden buldu, parasızdı, hatta bizden sık sık para is-

tiyordu. Biz o zaman Kars'tayız, eşimin görevi nedeniyle. Değişik bir stilde geldi bizim yanımıza. Gözlükler, köylü kasketi filan. Eşgalini değiştirmişti sanki. Korkuyordu, çok korkuyordu. Çok büyük olaylar oldu, vahşetti abla, dedi. Ayrıntıları, insanları nasıl öldürdüklerini anlattı. Benim asker olmam lazım dedi. Kayıtlarını kendi kendine gitti buldu, kendi kendine asker oldu. Gidiş o gidiş, 16 gün sonra askerden kaçtı, yanımıza geldi, bizde çok az bir süre kaldı, üç dört gün galiba, burayı bombalayacaklar eniş-

teme çaktırma, dedi, benim gitmem lazım buradan, dedi. Üç dört gün sonra da çekti gitti Elazığ'a. Elazığ'da değişik bir kimlik falan çıkarmış. Beni orada da rahat bırakmadılar, dedi. Ülkücülerden ayırlamamıştı. Ayrılmayı düşünüyordu. İsteyerek girmişti ama artık pişmanlık duyuyordu."

"Olayları yapıyoruz solcuların üzerine atıyoruz, solcuları karalamak için, derdi. Polisle işbirliği yaptığını, bir çok ülkücü polis olduğunu anlatıyordu. Özellikle tanıdığımız Mustafa Doğan'dan, Kara Mustafa'dan söz ederdi. Kılık değiştiriyoruz, diyordu."

Zülküf'ün kardeşi Şakir İso't'un anlattıklarıysa yalnızca 16 Mart katliamının değil, Susurluk devletinin diğer ipuçlarını da çıkarıyor ortaya:

"Bir gün eniştemle Küllük kahvesine ağabeyimi görmeye gittik. Orada bize O'nun Artvin öğrenci yurdunda kaldığını söylediler. Yolda ağabeyimle karşılaştık, bizi yurttaki odasına çıkardı, Kamil adlı bir arkadaş daha vardı, sohbet ettik. Çıkarken ağabeyim bir dolabı açtı, dolabın içi silah doluydu, belindeki silahı oraya koydu ve başka bir silah aldı.

Zülküf
İSOT

Bomba uzmanı olduğunu, bunu kimyacı arkadaşlarından öğrendiğini anlatırdı bana, beni de heveslendirmeye çalışırdı. Bir gün belinden deri bir kılıf çıkardı, kılıfın içinden işaret parmağı kalınlığında bakır bir metal ve ucunda bükülmüş bir tel çıkardı. O teli açtı, ölçtü. Nedir abi, dedim, tahrip kalıbı dedi. Ne yapıyorsun, dediğimdeyse, ölçüyorum kısa gelecek galiba dedi. Korumalarla gezerdi. Esir Türkler Kurtuluş Ordusu'nda -ETKO-rütbeli bir komando olduğuyla övünürdü. Dövüşmeyi de, bomba yapmayı da orada öğrendim, derdi."

"Olayları yapıyoruz solcuların üzerine atıyoruz, solcuları karalamak için, derdi. Polisle işbirliği yaptığını, bir çok ülkücü polis olduğunu anlatıyordu."

Ablaysa yine faşistlerin yaptığı bir başka katliamı anlatıyor: "Solcu bir öğrenciyi bir mahzene indiriyorlar. Dövüyorlar, işkence yapıyorlar, çocuk ölüyor. Hatta gazeteler yazmıştı, morgun önünde bir ceset bulunmuştu, sanıyorum 1977 yılıydı. Bu Zülküf'ün karıştığı ilk cinayetti. Diyorlar ki, sen buna çöp sokacaksın. Ben de soktum ve adam öldü, verdiler bana, arabayla geçerken morgun önüne attık, diye anlatmıştı. O mahzen onların sürekli işkence yaptıkları bir yermiş."

Zülküf İstot "davadan dönme"yi düşünüyor ama o kadar kolay değil. Katliamdan üç ay sonra Zülküf İstot da Elazığ'da bir kahvede şakağına sıkılan tek kurşunla öldürülüyor. Solcular öldürdü filan derken, kankardeşi ülkücü Latif Akdı yakalanıyor.

İstot ailesi için ise fail belli. Sultan İstot öfke dolu bir netlikte: "Bir de Latif vardı, oğlumun kankardeşıydi, bizim tanışımızdı, Elazığlıydı, Baskilliydi, evimizde yedi içti, yattı kalktı. Sonra oğlumuzu vurdu."

Tanıklar konuştukca polislerin hemen akabinde "albaylar" geliyor sahneye!

Ablayı dinleyelim: "Bir albay vardı, zaman zaman Zülküf'e, arkadaşlarına, para getiren bir albay, Zülküf'ün anlattığına göre

SUSURLUK
SÜRÜYÖR

16 Mart Katliamı kime karşı, neden yapılmıştı? Niye İstanbul Üniversitesi hedef seçildi?

Küllük denen yere girmiyor adam. Sokakta, çanta değiştirmeye oluyormuş herşey. İhtiyaçlarımız neyse bildiriyorduk, diyordu kardeşim. Tabanca ya da mermi, ne istersek getiriyor o albay.”

Türkiye 12 Mart darbesi ile beraber baskıların arttığı, halkın ezilmeye çalışıldığı bir döneme girmiştir. Daha yeni yeni sömürüye, bağımlılığa karşı başlayan mücadele bu şekilde bir duraklamaya girmiştir. Halka karşı uygulanan bu açık baskıdan en çok payı da gençlik almıştır. 12 Mart 1972 darbesi öncesinde kendini yeni yeni geliştirmeye başlayan gençlik, 1960 darbesi sonrasında ülkedeki göreceli refah ortamı ile beraber Marksist klasikleri, diğer ülkelerdeki devrim deneylerini okumaya, dünya edebiyatındaki yayınları izlemeye kısacası kendini geliştirmeye başlamıştı. Kendini geliştirmesi ile beraber elbetteki ülkedeki durum daha açık bir şekilde anlaşılır olmuştu. Ülke gittikçe Amerika'ya bağımlı bir sömürgeleşmeye doğru gidiyordu, hemde bu sefer öyle tankıyla, topuyla yapılan bir sömürgeleştirme değildi. Emperyalizm kendine yeni yeni taktikler bulmuş, geliştiriyordu. 1. ve 2. Paylaşım savaşları sonucunda şunu da öğrenmişti ki bu şekilde sömürgeleştirmeye çalışması kendi yüzünü açıkca ortaya koyuyordu ve bundan dolayı muhalif sesler artıyordu. İşte bunun için yeni taktikler bulmuştu emperyalizm. Artık tanklı, toplu o eski işgallere çok zorunda kalmadıkça yönelmemeli alttan alta bu işi başarmalıydı. Hatta o kadar gizlemeliydi ki bu durumu o ülkenin halkı bunu farketmemeliydi bile.

Türkiye'de de bunu yapmaya çalışıyordu. AP iktidarı ile birlikte, Marshall yardımları, Truman Doktrinleri ile ülke günden güne bağımlılaştırılıyordu. Böyle gitmesi halinde yakında kendi başına ayakta durmaz hale gelecekti.

Evet bu kısacık öyküye baktığımızda bile buna elbette birilerinin “dur” diyeceğini anlamış olmalıyız.

Elbetteki öyle de oldu. 1960 darbesi ile beraber oluşan kısmi demokratik ortamlarla beraber ilk hareketlenme üniversite gençliği içinde başlar. Artık ülkenin durumu herkesce bilinir ve buna açıktan karşı konulur. Hatta artık yeni mücadele deneylerine, Türkiye'ye özgün taktikler bulunmaya başlanır. DEV-GENÇ işte böyle bir sürecin ürünüdür. FKF (Fikir Kulüpleri Fed.)'den başlayan ve gittikçe kendi içinde ki netleşmelerden sonra artık üniversite gençliğinin hem kendi sorunlarını çözebileceği hemde ülkenin sorunlarına müdahale edebileceği bir örgütlülük oluşmuştur.

1978'ler üniversite mücadelesinde faşist işgallerin kırıldığı ve gençliğin artık önünde pek bir engel tanımadığı, hakkını almak için her türlü meşru mücadele biçimini geliştirdiği yıllardır.

SUSURLUK
SÜRÜYOR

DEV-GENÇ ve DEV-GENÇ'liler üniversite de akademik sorunlardan, demokratik üniversite mücadelesine, işçilerin grevlerinden toprakları için mücadele eden, mitingler düzenleyen köylülerin sorunlarına kadar herşeye müdahale eder hale gelmiştir.

DEV-GENÇ artık kendi içinden geliştirdiği kadrolarla ülkede siyasete yön veren, halkın örgütlenmesinde yeni taktikler izleyen bir yapılanmaya dönüşmüştür.

Bunu hazmedemeyenler o bildik senaryoları uygulamaya başlarlar. 1972'de planlanan darbe empeyalizmin sömürgeleştirme planlarına da yardımcı olmuştur. Ülkede ki muhalif kesim katliamlar, tutuklamalarla yokedilmeye çalışılmış, her türlü demokratik kurum kapatılmış ve baskı ile zor ile böyle bir yönetim kabul ettirilmeye çalışılmıştır.

Pratikte daha yeni yeni ayakta durmaya başlayan mücadele, kendi kendine yeter bir hal almaya başladığı bu dönemde "yılanın başı ufakken ezilmeli" mantığı ile hareket eden sistem tarafından yok edilmeye çalışılır.

Ama ilk darbeyi de buradan yer. THKP-C'nin 10 kadro ve

önderinin Kızıldere'de öldürülmesi, THKO önderleri Deniz, Yusuf ve Hüseyin'in idam edilmesi, TKP/ML önderi Ibrahim'in işkencede katledilmesi ile pratikte yok olan devrimci hareketler teoride tam bir gelenek bırakmıştır.

Darbe sonrası bırakılan bu gelenek sayesinde ülkenin her tarafında kendi kendine başlayan pek çok hareketlenme görürüz. Yine ülkemizdeki o geleneğe sahip çıkarak ilk çalışmalar üniversite gençliği içinde başlar. Mahirlerin, Denizlerin, İbolarn bıraktığı geleneği teslim alan, buna uygun birşeyler yapmaya çalışan büyük bir kesim ortaya çıkar. Artık ülke de darbe öncesinden daha kötü bir durumdadır. 1972 darbesi ile beraber ezilen halk iyice bağımlılaştırılmış, ülke bu sessizlik dönemin de iyice sömürgeleştirilmiştir.

Parça parça satılmıştır vatan.

Çelişkilerin bu kadar derinleştiği ülkemizde karşı koyuşta o kadar derinden ve güçlü olmuştur.

1976'larda gençlik tekrardan örgütlenme çalışmalarına girer. Elllerinde bulunanlar çok fazla değildir. Sadece bırakılan bir mücadele geleneği ve bunun teorik altyapısı.

İşte bu birikimle beraber yeniden mücadeleye girer gençlik. 1978'lere geldiğimizde artık örgütlülüklerini oluşturmuş. Hızla örgütlenme çalışmalarına girişmiştir. Üniversitelerde demokratik eğitim kurumları isteyen, akademik anlamda sorunlara çözüm geliştirmeye çalışan, araştıran, ülkenin sorunlarına kafa yoran bu kesim hızla artıyordu.

Toplu katliamlar korkutucu olabilirdi.

16 Mart katliamı böyle bir dönemde habercisi olmuştur.

16 Mart katliamı işte bu artışın önüne geçmek, muhalif, hakkını arayan bu geniş kesime verilmeye çalışılan bir göz dağıydı. Üniversite gençliğinin ve özelde İstanbul Üniversitesi'nin seçilmesi de ayrıca planlı bir yöneliştir.

1978'ler üniversite mücadelesinde faşist işgallerin kırıldığı ve gençliğin

artık önünde pek bir engel tanımadığı, hakkını almak için her türlü meşru mücadele biçimini geliştirdiği yıllardır. İstanbul Üniversitesi ise faşist işgalin hala sürdüğü, öğrencilerin faşistler yüzünden derslere bile giremediği bir yerdir. Pek çok insan bu durumdan şikayet edip, okulun kapısından bile geçmezken DEV-GENÇ ve DEV-GENÇ'liler her gün okula gidiyor, eğitim haklarını kullanmak ve okullarına girmek için her gün faşistler tarafından baskıya da uğrasalar hatta dövülseler de bundan vazgeçmiyorlardı. İnsanlara okula gelmeleri yönünde çağrılar yapıyorlar, herkesi faşistlere karşı eğitim haklarını kullanmaya sevketmeye çalışıyorlardı. İşte Hatice ÖZEN'de bu dönemin aktif insanlarından.

Verdiğimiz örneklerden de anlaşılacağı üzere İstanbul Üniversitesi faşistlerin son kalelerinden biridir. 1 Mart'tan itibaren her gün okuldan kendilerini korumak için topluca çıkan ve okula topluca giren öğrenciler yapılacak katliamı tahmin ediyorlardı desek sanırsanız yanılmış olmayız. Çünkü bu insanların katiliğini ve vahşiliğini tanıyorlardı. Faşist işgalin ortadan yavaş yavaş kalktığı, insanların artık okula gitmekten korkmadığı son günlerde katliamın planlayıcıları da ellerindeki bu yeri de kaybedeceklerini anlamışlardı.

Bu katliam sadece bu kaygıdan da kaynaklı değildir. Bu dönem aynı zamanda katliamın tetikçilerinin haricinde onların ağababalarının da korkular içinde oldukları bir dönemdir.

Bağımlılığın daha önceden de belirttiğimiz gibi arttığı 70 sonrası dönemde halkın muhalefetine artması birilerinin başını ağrıtıyordu. Kurdukları sömürü düzeni sarsılıyor, musluğun başından ayrılmak zorunda kalacaklarını hissediyorlardı. Hem emperyalizm hemde onun yerli destekçilerinin bu korkuyu kendi lehlerine çevirmeleri gerekiyordu. İşte baskının pek fazla yaptırımının kalmadığı bu yıllarda artık yeni yöntemler geliştirmelilerdi. Toplu katliamlar korkutucu olabilirdi. 16 Mart katliamı böyle bir dönemde habercisi olmuştur. Artık iktidar katletmekten, topluca öldürmekten geri durmayacaktı. Yine aynı

16 Mart Katliamı'ndan Susurluk kazasına... Devlet içinde ki çete mi?, Susurluk Devleti mi?

dönem gerçekleştirilen ve yine üniversite öğrencilerinin hedef seçildiği Bahçelievler katliamı, sonrasında halkın alevi-sünni ayrımı kullanılarak planlanan Kahramanmaraş katliamı, Çorum katliamı ve nihayetinde 12 Eylül darbesi...

Biraz sonra katliamın tetikçilerine, destekçilerine daha bir detaylı baktığımızda bu sürecin ne kadar iyi

planlandığını da daha iyi göreceğiz.

Yıllar sonra katliamcılar bir arabanın içinden çıktılar. Abdullah Çatlı, Sedat Bucak ve Hüseyin Kocadağ aynı arabanın içinde bir yerden dönerken geçirdikleri bir trafik kazasıyla sistemin asıl yüzünü teşhir ettiler (her ne kadar onlar en son bunu yapmak istemiş olsalarda). Sistem özünde yıllardır biliniyordu ama bu kaza ve sonrasında gelişenler "kör gözüne parmağım" misali herkese sistemin gerçek yüzünü göstermiştir. Devlet kontrgerillayı'da kendi örgütlemiş hatta polis ve askerle işbirliği halinde çalışmasını sağlamıştı. Kontrgerillaya elemanı akıllı ülkücü-faşistler arasından seçmiş geri kalanlarında tetikçi olarak kullanmıştır.

İşin en ilginç yanı bu insanlar her ne kadar filmin jönleri gibi dursalarda aslında hepsi figuranlardı.

1980 12 Eylül darbesinde taa Amerikalardan “Bizim çocuklar başardı” diye sevinenler yani CIA ve Amerikan emperyalizmi esas oğlandı.

Susurluk kazası sonrası gelişen eylemler, halkın tepkisi, “Susurluk Pisliktir” ,“Temiz Toplum” diye özetlenen ve aslında bu düzenden umudunu kesen-

düzen arayışlarının bir ifadesi olan talepleri karşılanmak zorundaydı. Tabii ki sistem bunu karşılayamazdı. Sadece sus payı verdi bir de hızla yeni gündem arayışları ile Susurluk kazasını ve ortaya çıkan yüzünü unutturmaya çalıştı.

Susurluk kazasında ortaya çıkanların üzerinde fazlaca durmayacağız ama Susurluk’un 16 Mart katliamındaki yansımalarına bakacağız.

Türkeş’in “İktidarın yolu okullardan geçer” sözü ile okulların önemini(!) anlayan sivil faşistler düşünüp, taşınıp okulları nasıl ele geçireceklerini düşünürler.

İstanbul Üniversitesi’de bu grubun elinde olan eğitimi engellemeyi başardıkları okullardan biriydi. Varlıkları yüzünden öğrenciler derslere giremiyor hatta okulun kapısından bile geçmiyorlardı. Fakat “Dikensiz bir gül bahçesi” yaratamamışlardı. 1 Mart 1978’den itibaren öğrenciler toplu şekilde okula girip, okuldan çıkma kararı alırlar. Böylece hem güvenliklerini almış hemde eğitim haklarını kullanmış oluyorlardı.

Dönemin Toplum Polisi Veli Murat Neiboğlu, katliamdan 9 gün önce İstanbul’un tüm emniyet birimlerine katliamın olacağı yönünde yolladığı resmi yazıda şu bilgilere yer veriyordu: “İstan-

SUSURLUK
SÜRÜYOR

bul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde 8 Mart 1978 günü ülkücü gruba mensup öğrencilerin, karşı görüşlü öğrencilere Amfi-1'de saldıracakları, sol gruba mensup öğrencilerin fakülteye gelmeye devam etmeleri halinde de 8-10 gün içinde bu grup üzerine bomba atılacağı istihbarat olunmuştur..."

Evet yazılanlar doğrudur. Katliamdan günler önce sivil faşistler tehditler savurmuşlardı. Ve Reşat Altay...

Reşat Altay katliamda okulda toplu olarak çıkan öğrencileri katliamın olacağı yere yönlendirmekle ve katliamcılarının güvenliklerini almakla görevlidir. Aynı gün görevli olan Yahya Girgin adlı polis memurunun görevli polisler hakkında verdiği ifadenin ilgili kısmında; "Bombalama olayı sırasında ilk kez takviye ekibin başında üniversiteye gönderilen Reşat Altay, giriş kapısına 7 polis bıraktı ve öğrencileri yan kapılardan çıkarmak yerine ön kapıya sürükledi" der ve katliam sonrasına ilişkin ise şöyle devam eder Girgin; "Patlamayla birlikte silahlar ateş etmeye başladı. O da bittiğinde baktım bizden iki arkadaş birkaç kişiyi kovalıyordu. Bende başladım koşmaya. Arkamızdan biri bağırdı "Koşmayın" diye. Ben dinlemeyip yoluma devam ettim. Bir kaç yüz metre sonra izlerini kaybettik. İki silah atmışlar yere onları alıp geri döndük. Sesi duymuştum ama kimin bağırdığını görmemiştim, sonradan arkadaşlar Reşat ALTAY'ın olduğunu söylediler."

Reşat ALTAY'a ne mi oldu? İşte başlıktaki soruyu sordüğümüz yer.

Susurluktaki sıradan bir çete mi?, Susurluk devleti mi?

Altay önce İstanbul Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü Yardımcılığı'na sonra da Niğde Emniyet Müdürlüğü'ne atandı.

Susurluk olayındaki gibi bu olayda da devletin pek çok kuru-munu işin içinde görebiliyoruz.

16 Mart katliamında öğrencilere en ağır darbeyi atılan bomba vurmuştu, silahla tarama daha ziyade panik yaratmak için yapılan birşeydi. Katliamcıların eline bu tipte bir bomba nasıl geçmişti peki? İşte bu sorunun cevabı yine aynı soruyu tekrarlatıyor bize?

Sıradan bir çete mi?, Susurluk devleti mi?

Susurluk Devleti'nde yargı:

"Adalet mülkün temelidir, mülkün yoksa adaletin de yoktur."

Susurluk Kazası'nın baş aktörü Abdullah Çatlı'nın adı burada da geçiyordu. Çatlı bombaları temin eden kişiydi. 24 Kasım 1997 tarihli duruşmada tanık olarak dinlenen emekli Astsubay Oğuz Serçinoğlu'nun verdiği bilgiler ordunun katliamdaki payı hakkında bilgiler veriyordu. Çatlı'ya verilen TNT kalıplarının ordu tarafından temin edildiğini söylüyordu.

16 Mart 1978'de katliam esnasında öğrenci olan hatta aynı saldırıdan kılpayı kurtulanlar seneler sonra arkadaşlarına yapılan bu saldırının peşine düşmeye karar verirler.

16 Mart'ta ki saldırıdan kaynaklı İstanbul 1 No'lu Sıkıyönetim Mahkemesi'nde şu isimler yargılanmıştı:

-Dönemin Ülkü Ocakları Derneği (ÜOD) İstanbul Şube Başkanı Orhan Çakıroğlu

-İOD yöneticisi ve üyeleri Mehmet Gül, Sıddık Polat, Ahmet Hamdi Paksoy.

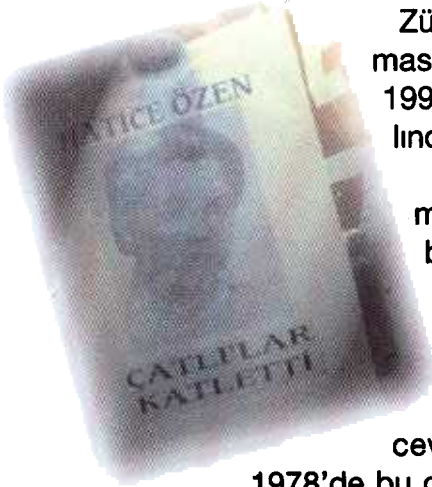
Delil yetersizliğinden sanıklar beraat eder ve halkın adalet isteği 1988 yılına kadar tozlu raflarda bırakılır.

Zülküf İso'tun ablasının ortaya çıkması sonucunda dava; avukatların 1992 yılındaki başvurusuyla, 1995 yılında yeniden açılır.

Bu yargılamanın en ilginç yanı ise mahkeme ile emniyet arasındaki bir yazışmada geçer. Mahkeme Mustafa Doğan adlı polis hakkında bilgi ister ve mahkemeye getirilmesi hakkında çağrılar yapar. Emniyet Müdürlüğü'nün

cevabında Mustafa Doğan'ın 1978'de bu görevinden ayrıldığını yazar. Mah-

SUSURLUK
sürüyor

keme kararıyla hakkında yakalama emri olan bu kişi hakkında hala bile emniyette arama emri yoktur. Niye mi? Çünkü yazışmalara cevap veren İstanbul Emniyet Müdürlüğü Müdür Yardımcılığı görevinde Reşat Altay vardır.

Katliam Davası'nın avukatlarından Cem Alptekin bir söyleşide "Dönemin Adalet Bakanı Hasan Denizkurdu'nun verdiği izinle hakkımızda soruşturma, ardında da dava açıldı." diyor.

Av. Cem Alptekin

"16 Mart davası duruşmalarından iki kere çekildiniz? Çekilmenizin nedeni neydi?" sorusuna;

"Duruşmalardan çekilmemizin nedeni yargının önünün tıkanmasıydı. Mahkemede sunduğumuz delil nedeniyle hakkımızda dava açılması yargı açısından ortaya traji-komik bir durum ortaya çıkarıyordu. Adliye'nin alt katında bir katliamın sorumlularını ortaya çıkarmak için savunma görevi yaparken üst katta da bu görevi yaptığımız için yargılanıyorduk." diyor. Mahkemede ki son

SUSURLUK
SÜRÜYOR

Katliama katıldıktan 10 gün sonra yakalanan Özgün KOÇ adlı sivil faşist gözaltına alındığı emniyetten mahkemeye dahi çıkarılmadan serbest bırakılmış; yine katillerden polis Mustafa DOĞAN ve diğer faşistler ortada dolaşmalarına rağmen "bulunamamış", bulunanlar ise "delil yetersizliğinden" serbest bırakılmıştır. 16 Mart'ın planlayıcılarından Abdullah ÇATLI, Haluk KIRCI ve Oral ÇELİK hakkında ise hiç bir yasal işlem yapılmamıştır.

Abdullah Çatlı

Haluk Kırıcı

Davanın seyrine baktığımızda Özgün KOÇ mahkemeye gelmesine rağmen avukatların tutuklama talepleri mahkemeye reddedilmiş, gerek emniyet gerekse de ordu ve MİT'ten istenen bilgiler bir türlü mahkemeye "ulaştırılamamıştır".

UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ, UNUTTURMAYACAĞIZ (Tarihten eylemler, anmalar...)

gelişme ise 22 Mart 2001 tarihinde oldu. Mahkeme dönemin İçişleri bakanı H. Fehmi Güneş'in dinlenmesine karar verdi. Sebep Bakan ile Ülkücü Türk Federasyonu Başkanı arasında geçen telefon kayıtları.

Davaya Özgün

K o ç ,

La-

t i f

Aktı
ve Mus-

SUSURLUK
SÜRÜYOR

tafa Doğan katılmadı. 23 sene sonra gelen bu karar davanın bir sonuç vermeyeceğini gösteriyor nerdeyse.

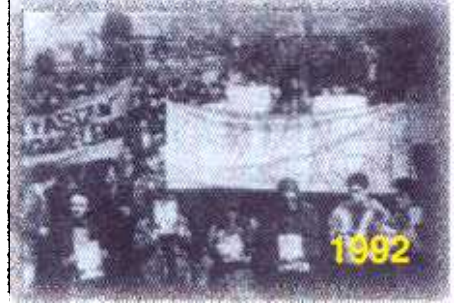
16 Mart 1979- Katliamın ertesi yıl üzerinden bir sene geçmiş olmasına rağmen öfke dinmemişti, yıllar sonra da geçmeyeceği gibi. Bir yıl sonra yine 50 bin kişilik bir kalabalık alanlarda öfkesini dile getirdi, faşizmi lanetledi.

16 Mart 1988- 12 Eylül cuntasının baskı ve terörü altında yıllarca yapılamayan 16 Mart anması, DEV-GENÇ önderliğinde 1988 yılında

yeniden yapılmaya başlandı. DEV-GENÇ önderliğinde İstanbul çapında 2 bin kişilik bir kitlenin katıldığı bir gösteri düzenlendi. Laleli kavşağında yolu trafiğe kapatan kitle yıllar sonra 16 Mart'ın unutulmayacağını bir kanıtıydı.

16 Mart 1989- Bu sene 16 Mart'ın anması forumlar, yürüyüşler, yemek boykotları gibi biçiminde daha yaygın eylemlerle yapıldı. 16 Mart'ta da DEV-GENÇ, DEMKAD ve DKÖ temsilcilerinden oluşan 500 kişilik kitle İstanbul Haseki kavşağında yolu ateşe vererek trafiğe kesti. Saygı duruşundan sonra, sloganlarla Fındıkzade'ye kadar yürüdü.

16 Mart 1992- Katliamın 92'de yapılan anmasında aynı zamanda Halepçe'de yapılan katliamda ölenler de anıldı. İstanbul, Ankara gibi merkezi eylemliliklerde "Hala yeni katliamlara zemin hazırlanmak istendiği" belirtildi. Bunun yanında Malatya ve Diyarbakır Üniv.'de de katliam "Halkların kardeşliği ve ortak mücadele edilmesi gerektiği vurgulanarak" protesto edildi.

16 Mart 1993- Yapılan eylemlilikler artık her üniversite de ve her yıl gelenekleşen bir şekilde yapıyordu. 93'de ki eylemde de üniversite içlerinde yapılan forum ve yürüyüşlerle 16 Mart katliamı protesto edildi ve katliamda ölenler anıldı.

16 Mart 1994- '94 16 Mart'ı Sivas'ta yapılan ve 33 insanın ölümüyle sonuçlanan katliamla geldi. 16 Mart'ta katledenler üzerinden yıllarca geçmesine rağmen hala aynı taktikleri kullanıyorlardı. Bu özgünlükten kaynaklı protesto "Dün

Maraş'ta, Bugün Sivas'ta Çözüm Faşizme Karşı Savaşta" sloganlarıyla eylemlilikler her üniversitede forum ve yürüyüşler ile yapıldı.

16 Mart 1996- Kitlesele (1500) kişinin katıldığı bir anma yapıldı. Yer olarak katliamın yapıldığı Beyazıt Meydanı seçilmişti. Eczacılık Fak. önüne bırakılan çelenkten sonra kitle Haşim İşcan Geçidi'ne kadar yürüyerek yolda sloganlarla katliami protesto etti.

16 Mart 1997- Anma bu sene daha bir önem kazandı. Susurluk kazası olmuş ve tüm pislik ortaya saçılmıştı. Bundan kaynaklı bu seneki anma daha da kalabalık geçti. Yine aynı meydanda 7000 kişilik bir kitle sanatçılarla, aydınlarla ve tüm DKÖ'lerin katıldığı kitlesele bir mitingle anma düzenlendi. 16 Mart'ta diğer bir kitlesele anmada Ankara'da yapıldı. Tüm Anadolu'daki kimi üniversitelerdeki öğrenciler Ankara'ya geldiler. İzmir'de kitlesele yürüyüşlerin yapıldığı diğer bir ildi. Anmaların genel sloganı "Katilleri Susurluk'taki devlettir, Hesap Soracağız" oldu.

16 Mart 1998- Yine geçmiş seneler gibi kalabalık bir şekilde anmalar yapıldı.

16 Mart 1999- 1999'da her türlü demokratik hakka saldıranlar 16 Mart'ta da anma yapılmasına izin vermedi ve engellemek için her yerde terörünü uyguladı. Daha sabahtan öğrenciler gözaltına alınmaya başlandı, anma için alana gelenler uzaklaştırıldı ya da gözaltına alındı. Beyazıt Meydanı resmen polislerce işgal edilmiş ve kuş bile uçurulmuyordu. Buna rağmen anma yapılmalı, 16 Mart'ın unutulmadığı ve unutturulmayacağı gösterilmelidir. Bu sene 7 kişi ile İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü TÖDEF/İYÖ-DER'li öğrencilerce işgal

SUSURLUK
SÜRÜYÖR

edildi ve sabahtan beri yaşatılan terörü ve katliamı protesto etti. Hiç beklenmedik bu anmaya polisin tavrı vahşice oldu. Gözaltına alınan öğrenciler tutuklandılar.

16 Mart 2000- İstanbul'da ve Anadolu'nun pek çok yerinde forumlarla 16 Mart katliamı anıldı. Katliam alanında "Devrimci-

Demokrat Öğrenciler" yine alanlardaydı ve "16 Mart'ı unutturmayacağız" diyorlardı.

16 Mart 2001- 2001 hapishanelerde başlayan Ölüm Orucu eylemleri ile sarsıldı. Ölüm Orucu eyleminin 61. günü, 19 Aralık günü hapishanelerde büyük bir katliam

yapılmış ve 28 tutuklu katledilmiştir. Gençlikte bu bilinçle alanlara çıktı. "16 Mart 1978'den 19 Aralık 2001'e Susurluk Sürüyor" sloganıyla anmalar yapıldı.

Bir arkadaşının Hatice Özen için yazdığı bir mektuptan alıntılar...

(Yazı Kültür ve Sanatta Halktan Yana TAVIR Dergisinden alınmıştır)

“Haticem. Canım arkadaşım. Nedense her ismini andığımda, aklıma her gelişinde cenaze töreninin görkemi gelip takılıyor gözlerime. Bir gece önce üniversitenin merkez binasında kalmıştık. Ertesi gün sizin için bir anma yapacak ve memleketin Aydın’a uğurlayacağız. O günkü büyük kalabalığı anlatamam. Tabutunu, kendi ellerimizle otobüsün arka koltuğuna yerleştirdik. Öptüm, öptüm defalarca öptüm. Gözyaşlarımla uğurladım seni

Aydın’a, son yolculuğuna. Oysa ne kadar da gelmek isterdim tabutunun başında isenize. Ancak 6 aylık bebeğimi bırakacak kimsem yoktu. Son yolculuğunda ben yoktum ama eşim ve bir çok devrimci arkadaş beraber uğurladılar seni Aydın’a.

Tören için giden grup,

“Bir seferinde güzel bir vazoda hediye etmiştin bana. O vazoya bir şey olmasın diye iki gözüm gibi bakıyorum. Kırdı ilkyaz çiçeklerini toplayıp özenle yerleştiriyorum içine ve çiçeklerin arasında seni görüyorum. Vazon hiç boş kalmayacak Hatice’m.”

Aydın’da büyük bir devrimci topluluk ve halk kitlesi tarafından karşılanmış. Hep beraber görkemli bir miting düzenlemişler. Böcek Köyü’nde, o doğduğun, büyüdüğün, halkının saflığını, güzelliğini, değerlerini, kokusunu içine sindirdiğin köyünün toprağına gömülünceye kadar kalabalık ne coşkusunu yitirmiş, ne de disiplinini kaybetmiş.

Kendini her şeyinle halkına adadığını biliyordun. Düşünüyorum da, hiç de boşuna

SUSURLUK
SÜRÜYOR

söylenmiş bir söz değildi bu söylediğin. Yardımseverliğin, çevrendekilere yardım etmek için çırpınışların, sabırlılığınla kesinlikle kızmadan olumsuz gördüğün durumların üzerine gitmen, sorunları çözmeye çalışman, tavırlarına, davranışlarına, şimdi karşımda duran solgun fotoğraflarında ki gibi gülüşüne, gözlerine, herşeyine yansımış olan insan sevgin, sonra direncin, kararlılığın... "Senin gibi insanlar" diyordum içimden, senin gibilerde görüyoruz mutluluğu, yaşamın güzelliğini, geleceğin özgürlüğünü, insanını.

Bir gün "kredimi çekmek istiyorum, benimle gelir misin?" demiştin. Banka Beyazıt'ta okulun hemen yanındaydı. Her zaman ki gibi otobüsle Beyazıt'a gittik. Otobüsten indiğimizde bana "arkana bakmadan yürü, takip ediliyoruz, sakın telaşlanma" dedin. Soğukkanlıydın. Ben biraz tedirgin olduysam da belli etmemeye çalıştım. Ne olduğunu da henüz kavrayamamıştım. İkimiz de hızlı adımlarla bankaya girdik.

Hemen peşimizden iki kişinin de girdiğini gördüm. Gözlerini bizden ayırmıyorlardı. Sen elimi tutmuştun, bırakmıyordun. Bankada yarım saat kadar oyalandık. Bir ara kulağıma eğilerek "koş dediğim zaman koşarak gel" diye fısıldadın. Bir süre sonra bankanın önünde bir otobüs durdu ve "otobüse koş" diye fısıldadın. Sen önde, ben arkada koşar adım bankadan çıktık ve otobüse atladık. Otobüs hemen hareket etti. Bir süre konuşmadık. Biraz yol aldıktan sonra bizi takip edenlerin, bellerindeki tabancayı özellikle gösterdiklerini söyledin. Sonra da gülümseyerek "bizi böyle korkutacaklarını sanıyorlar. Ama kendilerini kandırırlar" dedin.

Hatice'm, canımdan çok sevdiğim can yoldaşım, aynı evi paylaştığım sırdaşım. O gün; 16 Mart günü, 6 devrimci arkadaşınla birlikte katledildiğin gün, faşizmin toplu katliam uygulamaları da başladı. K.Maraş, Sivas, Malatya, Çorum olayları peşpeşe geldi. O günler devrimcilerin, yurtseverlerin, halkımızın katledildiği acı günler olarak belleğimize kazındı. O güne, 16 Mart 1978'e gelinceye kadar sivil faşistlerin polis ve idareyle işbirliği ve işgalleri sistemli olarak hızlandırılıyordu. Bir çok eğitim kurumuna

özellikle İÜ Hukuk Fakültesi'ne girebilmek, öğrenimine devam edebilmek başlı başına bir sorundu. Bu yoğun saldırı ortamında hemen her gün 4-5 devrimcinin, yurtseverin ölüm haberini alıyorduk. Ama sizler Hukuk Fakültesi'ndeki bu faşist işgali kırmak için sayıca az da olsanız inatla her gün okula gidiyordunuz. Senin, okula gelmeyen yüzlerce öğrencinin pek çoğu ile ilişki kurup bu işgali kırmaya yönelik çabalarını ve üstlendiğin sorumluluğu unutmak mümkün değil. Yaz tatilini bile memleketinde geçirmeyi erteleyip, okula gelme umudunu yitirmiş öğrencilerle görüşmeler yapıp bu işgali mutlaka kıracağınızı azimle söylüyordun. O dönem Devrimci Gençlik önderliğindeki mücadele bir çok okulda meyvesini veriyordu. Fakat İÜ Hukuk Fakültesi'ndeki merkez bina'nın işgalini kırmak bir onur sorunu haline gelmişti. Senin her sabah aynı saatte kalkıp, düzenli olarak okula gidişini, çoğu zaman hırpalanmış bir durumda gelişini unutamıyorum.

O gün de aynı titizlikle çıktın evden. Öğleden sonra ise katliamı duyup Merkez Binaya koştuğumuzda ve katledilen altı kişinin arasında senin de olduğunu görünce...

Üçüncü sınıftaydın ve evlilik hazırlığını yapıyordun. Şimdi bakıyorum da bugün senin gibi yüzlerce, binlerce kadın mücadelenin içinde. Senin kadar cesaretli, kararlı ve kahraman. Ölümün boşa değildi Hatice'm.

Yedi yoldaşınla birlikte katledildiğiniz gün, geceyi merkez binada geçirdik ve ertesi gün uğurladık seni Aydın'a. Sevgimizle, gözyaşımızla, andımızla ve çiçeklerle. Bu sefer dönmeyeceksin Aydın'dan. Dönsen mutlaka bir hediye getirirdin.

Bir seferinde güzel bir vazo hediye etmiştin bana. O vazoya bir şey olmasın diye iki gözüm gibi bakıyorum. Kırdı ilkyaz çiçeklerini toplayıp özenle yerleştiriyorum içine ve çiçeklerin arasında seni görüyorum. Vazon hiç boş kalmayacak Hatice'm."

"SUSURLUK SÜRÜYOR" Sömürü Soygun Kriz **KATLIAM**

bu ülke böyle yönetiliyor

16 MART ŞEHİTLERİ
ÖLÜMSÜZDÜR

16 Mart 1978'de Beyazıt'ta Düşenleri

UNUTTURMAYACAĞIZ

16 MART AĞITI

Çitler kesilir birer birer
Cop ve bomba alt edilirler
Biz ki gürleyen birer volkanız
Beyazıt patlayan krater

Mart'in onaltısında yedi can
Düştük gün ortasında yedi can
Bindallı yasemen olup yeşerdik
Faşizmin karşısında yedi can

Çaldığım özgürlük ateşini
Ülkemin koynunda büyütme
Değil lale bahçelerinden değil
Barut yakan avazdan geçer

Mart'in onaltısında yedi can
Düştük gün ortasında yedi can
Bindallı yasemen olup yeşerdik
Faşizmin karşısında yedi can

BİZİM CADDELERİMİZDE DE

Açmaz

Açamaz

Deme

Hiç

Bir

Zaman

Bu

Nar

Çiçeği.

Açacaktır

Elbet

Bizim

Caddelerimizde de

Bayram

Olacak

Halkın

Üstüne

Böyle

Kalksa da

Faşist

Namlular

Namert

Ellerdir

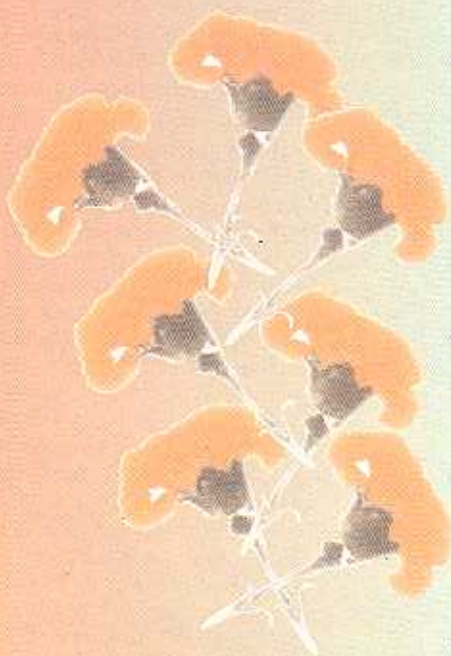
Er

Sonda

Bir

Bir

Kırılacak

ENVER GÖKÇE